



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens III. & IV. Partem Commentariorum Gavanti in Rubricas
Missalis

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Defectu Vini. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39964

cur in Rituali Severi pag. 98. Tu Domine
has servos tuos, qui nunc baptizati sunt regene-
rationis lavacro, sanctifica in veritate tua, im-
ple eos gratia Spiritus Sancti tui. Neque id
observatur solummodo in Ritualibus Græcis,
Syris, Copticis, aliisque Orientalium, sed
in Latinis etiam antiquis. Nemo tamen du-
bitat, quin remissio peccatorum, plenitudo
gratiæ, & Spiritus Sancti, in baptismo cel-
lata fuerit. Ita in Officio Chrismatis, etiam
post orationem, quæ formæ rationem ha-
bet, oratur ad obtinendum Spiritum San-
ctum. In Ordinatione similiter ad finem us-
que Officii preces ad Deum fiunt, ut ordi-
natio, non modo gratiam Sanctitatis myste-
rio suo convenientis, sed potestatem, aucto-
ritatemque tribuat, quam per impositionem
manuum, & verba Sacramentalia, jam con-
secutus est. Id etiam patet ex reliquis Sa-
cramentorum Officiis. Non omittendæ hic
videntur preces, quæ ab Ecclesia fiunt in
Agenda Defunctorum, in quibus perspicuum
est, Ecclesiam respicere tempus, quod obi-
tum defuncti immediate præcedit. Nemo
tamen adeo desipuit, ut crederet, Ecclesiam
cautionare, nondum factum esse iudicium,

cum illas fundit preces, non intres in iudi-
cium, &c. Aut posse defunctum ab Inferni
supplicii liberari, cum addit, ne poenas in-
ferni sustineat. Ratio horum est, quia ora-
tiones huiusmodi non rigidè accipiendæ
sunt, quasi vel dubitetur de certitudine pro-
missionum Christi, vel de virtute verborum
Sacramentalium &c. Unica enim, & quasi
indivisa animo concipitur tota actio, quæ
celebrandorum Sacramentorum formam,
orationesque complectitur, verbis tamen,
& ritibus exprimi non nisi successivè potest.
Qui argumentorum contra sententiam hanc
à Toutteé & le Brun allatorum solutionem
videre desiderat, adeat cit. PP. Bougeant,
& Orsium in disert. ab illis editis.

Cæterum cum in pluribus Orientalium
liturgiis, prolatis Christi verbis, populus
immediate fateatur, se credere, verè esse
Corpus Christi, quod à Presbytero conse-
cratum est, ut videri potest apud Renaudo-
cium variis in locis; præsertim tom. 1. pag.
§ 17. perspicuum est, Orientales non crede-
re, invocationem Spiritus Sancti, quæ in il-
lorum Liturgiis subsequitur, necessariam esse
ad valorem Consecrationis.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. IV. De Defectu Vini.

I. Rubric. num. 1. pag. 154. & Gavanti.
ibid. col. 1. lit. n. *Acetum non fit sacramentum*)
Materia Sacramenti Sanguinis, sine qua con-
secratio non potest, est vinum naturale de vite,
quod constat ex perpetua Ecclesiæ praxi,
quæ Dominum Salvatorem in huius Sacra-
menti Institutione, vino naturali, nempe ex
vite, usum fuisse semper docuit, & credi-
tæ; hinc sequitur, liquores ex granis, fe-
cibus vini, aut cerevisiæ, vi ignis elicitos,
aut ex piris, pomis, vel fructibus aliis quam-
vis expressos, item ex aqua, & melle deco-
ctos, non esse materiam aptam, aut sufficien-
tem, consecrationis Sanguinis Domini No-

stri Jesu Christi. Sequitur pariter, acetum,
tamenti ex vino factum fuerit, non esse ma-
teriam Sanguinis, quia non est vinum, sed
vini corruptela. Ita pariter vinum igne di-
stillatum, vulgò Aqua vitæ, non potest va-
lidè consecrari, quia probabilis videtur non
retinere formam vini, sed transmutari in
mixtum nobilius. Quarti part. 3. tit. 4.
dub. 9.

II. Rubrica num. 1. pag. 154. & Gavanti.
ibid. col. 1. lit. o. *De Uvis acerbis &c.*) Li-
quor sive succus ex uvis immaturis expressus,
non est materia apta ad hoc Sacramentum,
quia nondum est vinum, sed omphacium,
Ita-

Italicè *agresto*. Item vinum ex uvis corruptis, seu decoctis, aut siccatis, non est sufficiens materia Consecrationis Calicis, propter eandem rationem. Rursus vinum illud, seu potius liquor ex uvis secundo, aut tertio compressis, magna aqua copia super infusa, & qui vocari solet *lora* non est materia apta ad hanc consecrationem, quia, tametsi aliquem praeferat saporem, & odorem vini, ob nimiam tamen aquae copiam, & ob vini paucitatem, quae reperitur in talibus uvis, nullo modo credibile est habere speciem vini, sed esse vel naturae aquae, aut alicujus tertiae substantiae. Vinum quoque melle & aromatibus in magna quantitate conditum, & decoctum, non est materia sufficiens Calicis, quia cum tali permixtione & decoctione perditur vini substantia. Modica tamen permixtio non officeret validitati Consecrationis, sed nullo modo facienda esset propter Sacramenti reverentiam. D. Thomas 3. part. *quæst.* 74. *art.* 5. *ad* 3. Wiggers 3. part. *quæst.* 74. *art.* 5. *num.* 41. & Gerlacus Vinitor *part.* 3. *tit.* 4. *in adnot.* §. 2. & 3. Uva denique non est materia valida Consecrationis Sanguinis, neque liquor in uvis adhuc contentus, quia non est simpliciter vinum.

III. Gavant. pag. 154. col. 2. lit. o *Et vinum etiam congelatum, &c.* Utrum vinum congelatum sit materia sufficiens ad hanc Consecrationem, non conveniant Theologi; sententiam negativam amplectuntur Alanus, Armilla, Henriquez, Ledesma, Nugnus, apud Dianam *part.* 3. *tract.* 6. *resol.* 100. verum probabilior nobis videtur sententia, quam ex Suarez sequitur Gavantus *hic*, quam etiam tuetur, communemque vocat noster P. Quartus *supra part.* 3. *tit.* 4. *dub.* 8. nimirum tale vinum esse materiam validam, dummodo congelatio tanta non sit, ut speciem vini solvat. Ratio autem hujus sententiae est, quia vinum congelatum retinet naturam, & proprietates vini, adeo ut, si species consecrata post Consecrationem congelascant, sub iisdem remaneat procul dubio

Sanguis Christi Domini, ut plandè supponit Rubricæ de *defectibus* apud Gavantum *part.* 3. *tit.* 10. *num.* 11. pag. 164 ubi dicitur: *Involvatur Calix panis calefactis, ut assumatur.*

Neque urget contra hanc sententiam, & dicatur, aquam congelatam non esse materiam sufficientem Baptismi; nam absolute, quæ non potest esse, nisi aqua actu fluat, est materia essentialis, & proxima Baptismi; potatio verò actualis nullatenus pertinet ad essentiam Eucharistiae; & reverà in speciebus, ut mox diximus, post Consecrationem congelatis, remanet vera ratio Sacramenti, quovis sic congelatae potabiles non sint. In proxi tamen observandum est, quòd ubi contingit, vinum esse congelatum ante Consecrationem, liquefiat, antequàm verba Consecrationis proferantur, aliàs consecratio vinum ita congelatum, quamvis valida esset Consecratio, ut diximus, non esset tamen licita, & graviter peccaret, qui vinum congelatum consecrare attentaret, primum esset liquefactum.

IV. Gavant. pag. 154. col. 1. lit. p *Fit Sacramentum, cum secatio tamen, &c.* Si vinum cæperit acescere, vel fuerit aliquantulum acre, conficitur Sacramentum, sed conficiens graviter peccat. Nihilominus si urgeat necessitas celebrandi, seu non possit sacerdos absque nota omittere Sacram, ut inter Regulares contingit, qui secundum regulam celebrare tenentur, nec est in eorum potestate aliud vinum habere, non peccat subditi eo vino utentes ad usum Sacramenti, ita tenet laudatus P. Quartus *loc. cit. dub.* 12. hac ratione motus, quia cum defectus sit levis, non obstat valori Sacrificii, cum certum sit, tale vinum esse verum vinum, licet aliquantulum acidum, vel acre, non recusat Sacerdos cum notabili incommodo Sacrificium illud omittere; & quamvis tale vinum uti, sit contra reverentiam Sacrificii, ea tamen irreverentia non imputatur Celebranti.

sed Superiori, vel Ministro, qui est causa voluntaria illius.

V. Rubric. num. 2. pag. 154. & Gavant. ibid. col. 1. lit. q. *Mustum de uvis tunc expressum, &c.* Mustum de uvis recenter expressum, adeoque valde impurum, valide quidem consecratur, quia veram substantiam vini habet, sed non decenter, ac licite; quia, quavis sit verum vinum, est tamen imperfectum, & non satis decoctum, ac defecatum, quæ accidentaliter imperfectio, ac fecis admixtio, dedecet tanti Sacramenti dignitatem, & idcirco graviter delinqueret, qui extra necessitatem in multo consecraret.

VI. Gavant. pag. 154. col. 1. lit. r. *Misceri aqua vinum est de precepto Ecclesie, &c.* S. Bernardus epist. 69. ad Guidonem innuit, sua aetate quosdam asseruisse, aquam ita necessarium in Calice miscendam, ut sine illa mixtione nulla esset consecratio. Alexander Avenis verò 4. part. quest. 12. scripsit, aquam necessariam esse necessitate, non quidem Sacramenti, sed præcepti divini; hunc secuti sunt Hostias c. 14. Confessionis, & Alphonsus à Castro *Heresi* 7. Verior tamen sententia est illa, quam tenet Gavantus hic, mixtionem scilicet aquæ cum vino necessariam esse ex præcepto Ecclesie tantum. Ita Concilium Tridentinum sess. 22. c. 7. his verbis: *Adm. deinde S. Synodus, præceptum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, ut aquam vino in Calice offerendo miscerent.* Hujusque Ritus triplicem præstat rationem. Primò, quia Christum Dominum ita observasse creditur. Creditur, inquam, pia quadam credulitate, non fide divina: id enim revelatum fuisse non constat, ut advertit Durandus in 4. senten. dist. 9. quest. 5. Secundò, quia è latere Domini aqua simul cum sanguine fluxit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur. Tertio, quia sic Populi Fidelis cum capite Christo unio repræsentatur. Deinde Canone 9. ejusdem sessionis, quid credendum sit circa hunc Ritus mixtionis aquæ cum vino in Calice, definit his verbis: *Si quis dixerit, Ecclesia*

Gavant. Rubr. Miss.

Romana Ritus, quo submissa voce pars Canonis, & verba consecrationis profertur, damnandum esse, aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere, aut aquam non miscendam esse vino in Calice offerendo, eò quòd sit contra Christi institutionem, anathema sit. Ubi Sacrosancta Synodus non attingit diversas Theologorum sententias circa exemplum Christi, & aquæ miscendæ necessitatem, sive Sacramenti, sive præcepti divini, aut Ecclesiastici, sed solum definit præcisè contra Novatorum errores, & calumnias, non esse contra Christi institutionem, quòd in Missa nonnulla secretè proferantur, quòd alia lingua, quàm vulgari, Sacrificium celebretur, & quòd aqua vino admisceatur. Ex quo tamen Canone non inferitur: ergo de fide est, aquam vino esse miscendam, sed solummodò inferitur: ergo de fide est, admixtionem aquæ cum vino in Calice non esse contra Christi institutionem.

Prædictam Ritus miscendi aquam in vino consecrando antiquissimum esse ex præscriptione Ecclesie, & juxta Christi institutionem, colligitur ex S. Justino, qui floruit secundo Ecclesie Seculo *Apol.* 2. ubi ait: *Ei, qui fratribus præest, offertur panis, & poculum aquæ & vini.* Item ex S. Irenæo, qui initio tertii seculi sic scripsit *lib. 4. cap. 57.* *Accipiens Dominus panem, suum Corpus esse consecratur, & temperamentum Calicis, suum Sanguinem confirmavit.* Ex S. Cypriano pariter, qui eodem mediante seculo vixit, in *epist. 63.* totus est, ut probet contra aquarios, nec vinum purum, nec aquam puram, sed utrumque mixtum, esse offerendum in Missæ Sacrificio: *Dominica traditio, inquit, servetur, neque aliud sit à nobis, quam quod pro nobis Dominus prior fecit, ut Calix . . . mixtus vino offeratur . . .* Eadem veritas eruitur pariter ex Conciliis; nam Carthaginense tertium Anno 397. *cap. 24.* sic habet: *In Sacramento Corporis, & Sanguinis Domini, nihil amplius offeratur, quam ipse Christus obtulit, hoc est panis, & vinum aqua mixtum.* Trullanum quoque seu Quinisextum Anno 692.

Can. 32. *Si quis, inquit contra Armenos, Episcopus, vel Presbyter, non secundum ordinem ab Apostolis traditum facit, & aquam vino non miscens, sic immaculatum offert Sacrificium, deponatur, ut imperfectè Mysterium enuncians, & qua tradita sunt, innovans.* Concilium quoque Antiochense Can. 8. Vornatiense Can. 4. Triburienſe Can. 19. vinum aqua mixtum offerri decreverunt. Dicitur etiam, quòd Alexander I. idem constituerit, non quòd auctor hujus mixtionis fuerit, ut nonnulli perperam asseruerunt, sed quia adversus hæreticorum errores, quod ex Apostolica traditione acceperat, scripto confirmavit. Circa hoc argumentum longam scripsit epistolam ad Cæciliam Cyprianus, quam laudat Augustinus lib. 4. de *Doctrina Christiana* cap. 21. & hoc Domini præceptum esse affirmat, cujus transgressio gravissimum peccatum sit, & hujus ineffabilis Sacramenti mutilatio.

Prædictis Sacrorum Conciliorum sanctionibus, & SS. Patrum doctrinis, confutantur Hydroparasta, sive Aquarii, & Encratitæ, qui sola aqua utuntur in Mysteriis, itemque Armeni, qui solum vinum adhibent, quosque semper damnavit Ecclesia. Aquariorum mentionem faciunt Clemens Alexandrinus lib. 1. *Stromatum*, Irenæus lib. 5. cap. 1. Augustinus de hæresibus cap. 64. Epiphanius hæresibus 46. adversus Encratitas, Theodoretus lib. 1. *hæreticarum fabularum* cap. 20. Armenos damnavit Concilium Trullanum supra allatum, eosque doctissime convellit noster Pater. Clemens Galanus tom. 2. *secunda partis conciliationis Ecclesie Armena cum Romana*, tract. de nova lege, quest. 4. §. 3. sect. 2. Hi enim, dum Aquariorum errorem declinant, in alium errorem lapsi sunt, solum nempe vinum offerentes; sive ut per solum vinum unam dumtaxat in Christo naturam designent, à Jacobo Syro Eutychieanae blasphemiae propagatore seducti, ut Nicephorus indicavit lib. 18. *Eccl. hist. Historia* cap. 53. sive aquam non miscens cum vino, ut à

Græcis separarentur, sicut ex quadam illorum Historia colligitur, de qua mentionem facit Card. Bona lib. 1. cap. 23.

Modicum tamen aquæ vino à Sacerdote in Altari misceri debet, non, ut supra diximus, ob necessitatem Sacramenti, neque præcepti Divini, ut volunt Alensis, Castro, & alii, quos citat, & sequitur Valentia de *Euchar.* disp. 6. quest. 2. punct. 1. & Granado in 3. part. *controv.* 6. tract. 2. disp. 4. sect. 1. sed præcepti tantum Ecclesiastici sub mortali peccato obligantis, ut tenet Quarti part. 2. tit. 7. del. 3. cum aliis, ob rationes supra adductas, modicum, inquam, aquæ admiscendum est in vino consecrando, quia, si major pars aquæ, quam vini admisceatur, si non invalida, saltem valde dubia esset Consecratio; si æqualis pars sit aquæ, & vini, erit pariter periculum, ne aqua vinum extenuet, & speciem amittat, unde semper erit, etiam in hoc casu, saltem valde dubia Consecratio: apponenda ergo aqua est in minima quantitate, præsertim in his partibus, ubi vina sunt debiliora, & plus est periculi corruptionis vini, quod maxime vitandum est. Aquæ partem, etiam in quacunque parva quantitate adhibita, sufficiens est ad præceptum prædictum Ecclesiasticum adimplendum.

Confirmantur hæc omnia ex Sacris Ecclesie Sanctionibus; capite enim *Permissus* del. 41. de *celebr. Missarum*, Honorius III. perstringit eos, qui majorem quantitatem de aqua ponebant in Sacrificio, quam de vinum secundum rationabilem consuetudinem Ecclesie generalis plus in ipso sit de vino, quam de aqua ponendum. In Concilio prius Triburienſi habito Anno 895. *Can. 19.* statuitur, *ut dua sint partes vini, tertia aquæ.* In Constitutionibus verò Sarisburiensibus Anno 1217. in Anglia, præscriptum fuit, quòd *in Sacramento Dominici Sanguinis, major pars vini, & modicum aquæ ponatur.* In Synodo verò Coloniensi habita Anno 1280. sancitum fuit, quòd *in Calice dua partes, vel tres de aqua apponantur;* & Eugenius IV. in suo

lato Decreto pro Armenis, Anno 1438. Statuit, ut ipsi etiam Armeni univo. s. Christiano Orbis se conforment, eorumque Sacerdotes in Calicis oblatione paululum aqua admisceant. Hinc Ordinarium Monachorum Bursfeldensium relatum ab Edmundo Martene in lib. 2. cap. 4. §. 21. de antiq. Monach. Ritibus, præscribit, ut cum parvo cochleari fiat aquæ mixtura in omni Missa; Monachi etiam Carthusienses, & Ecclesiæ ferè omnes in Germania optime utuntur parvo cochleari, ut tutius immutent nonnulli parvam aquæ quantitatem in Calicem.

Vinum autem consecrandum, cui modica aqua admisceri debet, potest esse albi, vel rubei coloris, ad arbitrium Sacerdotis. In Concilio Provinciali quarto Ecclesiæ Beneventanae habito Anno 1374. tit. 7. cap. 4. statutum fuit, quòd nullus cum vino multum alio celebret, si possit in loco rubrum reperiri, et commodè inveniri; cum magis vinum rubrum, quam album sanguini conformetur. Qui Canon desumptus est ex Statutis Synodalibus Ecclesiarum Cadurcensis, Ruthenensis, & Tutelensis Seculo 13. nuper editis ab Edmundo Martene tom. 4. Thes. Anc. pag. 706. & aliam hujus Ritus rationem assignant Statuta Synodalia Ecclesiæ Meldensis ab eodem Martene vulgata. Vinum, inquiunt, potius rubrum ministratur in Calice, propter similitudinem vini albi cum aqua.

Verum in Concilio Provinciali primo Ecclesiæ Mediolanensis, quod habetur in Actis ejusdem Ecclesiæ, à S. Carolo conditis, præscribitur, quòd ornamenta & instrumenta Altarium pro celebratione Missæ pura ac munda sint, præsertim Corporalia, ac purificatoria, quæ omnem etiam vino albo, ubi possint, tantummodo ad Missæ Sacrificium Sacerdotes utantur. Idem etiam præscribitur in aliquibus aliis Conciliis Provincialibus, & Diocesanis. Hæc eadem dispositio reperitur in Constitutione Synodali Didaci Escolani Episcopi Majoricensis edita Anno 1659. & relata à Stephano Baluzio in suis eruditissimis notis ad epi-

istolam 63. S. Cypriani, in qua Constitutione leguntur hæc præcisa verba: Cum Sacrosanctum Altaris Sacrificium, in quo solum sanctitatis & vitoris retinetur, minus decenter peragatur, dum vinum rubrum consecratur, cum sic mundities Altaris vix conservari possit; ideo hortamur omnes hujus Diocesis Presbyteros, ut post hæc vino albo in celebratione Missarum utantur. Hæc autem est communis praxis ferè omnium Ecclesiarum, uti nimirum vino albo, quia sic mundities mapparum, corporaliū, & purificatoriorum facilius conservatur. Diligenter tamen advertere debent Sacerdotes, ne præparent in urceolis vinum ita album, ut confundi possit cum aqua; contingere enim posset, sicut aliquando accidit, ut refertur in vita B. Coletæ, quæ habetur in Actis SS. apud Bollandum die 6. Martii cap. 12. fol. 564. num. 109. quòd consecratur aqua loco vini. Interim talem errorem committendo, Sacerdos non peccaret mortaliter, quia inopinato casu turbatus, aqua pro vino sumpta, non consecraret vinum. Diana tract. 14. de celebr. Miss. resol. 70.

VII. Gavant. pag. 155. col. 1. post Rubr. n. 7. Ne, inquit, sequatur corruptio Sacramenti, &c.) S. Thomas 3. part. q. 83. art. 6. ad 4. intendit convellere Græcorum morem, qui bis aquam in Calice infundunt, semel frigidam ante Consecrationem, cum in prothesi sancta dona præparant, pungente Sacerdote panem Sanctæ Lanceæ, & dicente: Unus Militum lancea latus ejus aperuit, statimque exiit sanguis, & aqua: & Diacono infundente vinum, & aquam; deinde calidam post Consecrationem, immediatè ante Communionem, petente Diacono à Sacerdote, ut aquam fervidam benedicat, illo verò benedicente his verbis: Benedictus fervor Sanctorum tuorum, jugiter, nunc, & semper, & in Secula Seculorum. Amen. Tum Diaconus infundit aquam calidam in Calicem, dicens: Fervor fidei pius Spiritu Sancto. Amen. Scriptores Græci apud Goar in notis ad Millam

Chrysoftoni num. 167. & apud Arcudium lib. 3. *sua Concordia cap. 39.* reddunt rationem hujus secundæ mixtionis aquæ, dicentes, fieri hanc mixtionem, tum quia aqua calida è latere Christi exiit, tum quia per eam fervorem Sancti Spiritus intelligi volunt. Hunc Græcorum Ritus nonnulli è nostris Theologis ignorantes, vel utramque mixtionem confundunt, ut Estius *Oratione Theologica 16.* vel putant eos aquam non apponere, ut Innocentius III. *lib. 4. de Sacrif. Missa cap. 32.* & Guido Carmelita in catal. hæresum; vel aquæ calidæ infusionem impugnant, ut Umberus Sylvæ Candida Episcopus, in investiva adversus Nicetam Pectoratum. Sed immeritò, ut ait Card. Bona *lib. 2. cap. 9. §. 4.* hac de causa Græci vexan-

tur, hunc enim Ritus præferunt in suis Liturgiis SS. Patres, Basilius, & Chrysoftomus; usuque perpetuo Orientalis Ecclesiæ Sacerdotes doctrina & sanctitate conspici comprobant. Ex ignoracione itaque hujus approbati Ritus, ait præfatus doctissimus Bona, procedit sententia, quæ convellit præfatum mixtionem aquæ cum vino jam consecrato; quasi exinde sequeretur corruptio Sacramenti pro aliqua sui parte, quæ ratio corrui etiam ex antiqua consuetudine, quæ olim in Ecclesiis Latinis vigeat, miscendi vinum non consecratum cum Sanguine pro Communionem Populi, ut colligitur ex primo, secundo, & tertio Ordinibus Romanis, quin ullum timeretur periculum corruptio- nis Sacramenti.

Novæ Observaciones, & Additiones ad Gavanti

Tit. V. De Defectibus formæ.

I. Gavanti pag. 156. col. 2. post Rubr. num. 1. §. Porro S. Thom. *quæst. 78. art. 3. vult, excepto enim, &c.* Quamvis particula enim in utraque Consecrationis forma essentialis non sit, neque necessaria necessitate Sacramenti, est tamen de præcepto proferenda, ideoque, si quis eam omitteret, graviter peccaret. Ita etiam in forma Consecrationis Calicis, seu vini, omnia verba, quæ exprimuntur in superiori Rubrica, sunt de integritate, & necessitate præcepti, & quamvis etiam ad essentialiam Sacramenti pertinere asserat D. Thomas *loc. supracit.* nihilominus alii Theologi quamplurimi censent, ad validitatem talis formæ sufficere prima illa verba: *Hic est Calix Sanguinis mei*, reliqua verò quæ sequuntur, quamvis non spectent ad formæ Consecrationis essentialiam, non licet tamen ea omittere sine gravi sacrilegio, tum quia Ecclesia vult, omnia illa verba proferri in forma Sanguinis, tum quia oportet tutissima ratione consecrare, adhibendo scilicet etiam prædicta reliqua verba eodem

modo, intentionemque habendo eo modo, & per ea verba consecrandi, quibus Christus instituit, & Ecclesia intendit; tum etiam quia D. Thomas *supracit.* aliique multi volunt, omnia verba notata in Missali spectare ad essentialiam formæ Sanguinis.

In hoc Sacrificio verba utriusque formæ, Corporis, & Sanguinis, debent proferri à Sacerdote, ut induente, ac sustinente Personam Christi, non verò in Persona episcopi Sacerdotis, ideoque omnia verba Canonis, incipiendo à verbis: *Qui pridie, &c.* usque ad *Unde memores*, dicuntur à Sacerdote historicè, seu recitative. Sola autem verba, quæ utrique formæ essentialia sunt, scilicet, *Hic est enim Corpus meum; Hic est enim Calix Sanguinis mei, &c.* proferuntur à Sacerdote, non tantum materialiter, & recitative, sed etiam formaliter, significantè, & enunciativè. Ceterum alie quæstiones, spectantes ad validitatem prædictarum formarum, videri possunt apud Theologos, præsertim ve-